

KOMITET POLITYKI NAUKOWEJ

Opinia Komitetu Polityki Naukowej o projekcie Planu działalności Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na 2026 r.

*na podstawie art. 340 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r.
Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.),
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego zwrócił się o zaopiniowanie planu działalności
Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na 2026 rok*

Komitet Polityki Naukowej, po zapoznaniu się z *Planem Działalności Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na 2026 rok*, pozytywnie opiniuje przedstawione w nim kierunki działań. Dokument liczący 103 strony przedstawia kompleksowy i szczegółowy opis projektowanych działań operacyjnych NCBR. Zaplanowano realizację programów europejskich, strategicznych i krajowych, programów i projektów z zakresu obronności i bezpieczeństwa, współpracę międzynarodową oraz działania zmierzające do przekształcenia Centrum w nowoczesną, kompetencyjną instytucję wspierającą rozwój innowacyjnych projektów.

W zakresie programów europejskich planowana jest kontynuacja działań finansowanych ze środków Krajowego Planu Odbudowy (KPO) oraz dalszy rozwój programów Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) i Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS). Zaprojektowano ogłoszenie kolejnych naborów w ramach FENG w trybie konkurencyjnym, a także realizację projektów niekonkurencyjnych w formule innowacyjnych zamówień publicznych. W ramach programu FERS ma zostać zorganizowany jeden nabór dotyczący rozwoju kwalifikacji i kompetencji osób dorosłych.

Działania realizowane w ramach programów POIR i POWER koncentrować się będą na monitorowaniu projektów w okresie ich trwałości.

W 2026 r. w programach strategicznych AGROSTRATEG i NUKLEOSTRATEG zorganizowane mają być pierwsze konkursy, natomiast INFOSTRATEG, HYDROSTRATEG i GOSPOSTRATEG będą prowadzone w trybie otwartych naborów oraz monitorowane zarówno w trakcie realizacji, jak i w okresie trwałości.

Programy Nowe Technologie w Zakresie Energii i TECHMASTRATEG pozostają w trakcie realizacji i monitorowania w okresie trwałości, natomiast programy STRATEGMED i BIOSTRATEG - w fazie monitorowania projektów w okresie trwałości.

W 2026 r. programy krajowe obejmować będą 11 programów w trakcie realizacji oraz 9 programów w okresie trwałości.

W obszarze obronności i bezpieczeństwa kontynuowanych będzie pięć programów, w tym projekty rozwojowe oraz konkursy prowadzone w trybie niejawnym, natomiast jeden program pozostaje w okresie trwałości.

Ponadto, w ramach współpracy międzynarodowej przewidziano uruchomienie sześciu nowych inicjatyw.

Kontynuacja Strategii NCBR i równoległe działania wynikające z Planu Naprawczego obejmą m.in. budowę centrum wsparcia beneficjenta, wdrożenie zarządzania procesowego, opracowanie standardów nadzoru nad zadaniami oraz przygotowanie mapy cyklu życia projektów, co ma przyczynić się do zwiększenia dojrzałości organizacyjnej, wykorzystania synergii wewnętrznej i transparentności działania programów.

KOMITET POLITYKI NAUKOWEJ

Plan Działalności Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na 2026 rok wpisuje się w strategię działania NCBR oraz pozostaje w zgodności z Polityką Naukową Państwa, koncentrując się na wzmacnianiu krajowego potencjału badawczo-innowacyjnego oraz zwiększaniu wpływu badań naukowych i prac rozwojowych na rozwój społeczno-gospodarczy kraju. NCBR pełni istotną rolę w realizacji Polityki Naukowej Państwa, implementując instrumenty finansowe, wspierające badania naukowe, prace rozwojowe. Inicjowane i realizowane przez NCBR programy sprzyjają wzrostowi innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki oraz wzmacniają współpracę pomiędzy sektorem nauki i biznesu. NCBR intensyfikuje współpracę międzynarodową, wchodząc w nowe partnerstwa badawcze oraz rozwija działania komunikacyjne i promocyjne, w celu budowania pozytywnego wizerunku instytucji skutecznie wspierającej polską naukę, gospodarkę i społeczeństwo.

Komitet Polityki Naukowej pozytywnie opiniuje ww. dokument i nie wnosi uwag merytorycznych do planu działalności NCBR na rok 2026. Jednocześnie KPN zwraca uwagę, że w informacji o planowanych wydatkach na realizację zadań NCBR podano dane dotyczące wartości środków planowanych do wypłaty w 2025 r. (w tys. zł). KPN rekomenduje kontynuowanie transformacji wewnętrznej oraz wdrażanie zarządzania procesowego, wzmacnianie synergii między działami, a także systematyczny przegląd i identyfikację aktualnych projektów wpisujących się w obszary priorytetowe Polityki Naukowej Państwa, zapewniając efektywne wsparcie i możliwość dalszego rozwoju we wskazanych w PNP obszarach. Ponadto KPN rekomenduje uwzględnienie w planie działań dotyczących systematycznego naboru, szkolenia oraz doskonalenia kompetencji ekspertów oceniających projekty.

prof. dr hab. Ewa Gruza

Przewodnicząca KPN

Warszawa, dn. 11 lutego 2026 r.